

A nighttime landscape featuring a calm lake in the foreground, reflecting the lights of a town or city in the distance. The sky is dark and filled with stars. The overall mood is serene and peaceful.

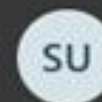
Myrskylä

Arkiturvallinen.

Koronapandemian vaikutuksia kunnan turvallisuustilanteeseen

Sisäisen turvallisuuden webinaari 2.12.2021

Sam Vuorinen, Myrskylä

Arkiturvallisuus on kokonaisuus

Kunnalla on yli 500 suoraa tai välillistä tehtävää, joista oleellisimmista tulee pystyä huolehtimaan kaikissa tilanteissa.

Tästä syystä kunnan ydintehtävä on laajaa turvallisuustyötä sekä valmiuden ja varautumisen että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen alueilla. Arkiturvallisuutta rakennetaan kunnan kaikilla toimialoilla ja tasoilla, sekä verkostoissa.

HYVINVOINTI JA TERVEYSTYÖ

Pehmeä turvallisuus

VALMIUS JA VARAUTUMINEN

Kova turvallisuus

COVID-19

PANDEMIAN VAIKUTUKSET POIKKIHALLINNOLLISET JA KOKONAISVALTAISET

KOTIKUNTA

Ennaltaehkäisy ja tuki

PERHE JA YHTEISÖ

Huolenpito ja kasvatus

VIRANOMAISET

Ohjaus ja reagointi

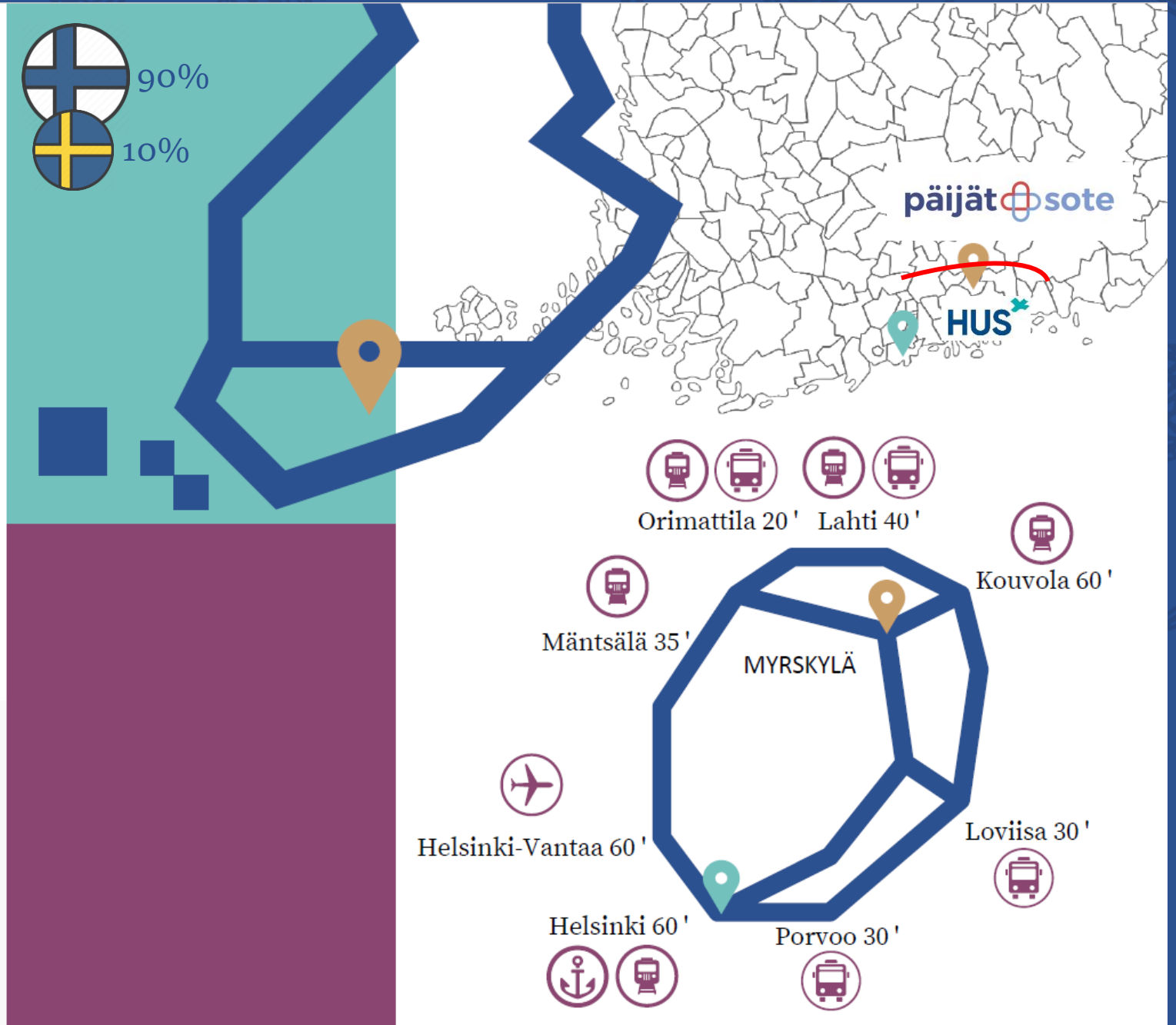
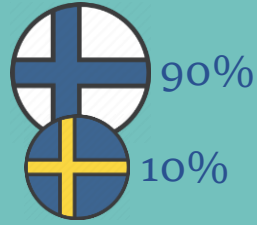

Työssäkäynti- ja asiointi- alueiden keskiössä

Myrskylä sijaitsee Itä-Uudellamaalla, työ- ja asiointiliikennettä lukuisiin suuntiin.

Kunnan pohjoisraja Päijät-Hämeeseen, Päijät-Hämeen sairaanhoitopiiri tuottaa koko SOTE:n. Ei HUS.

Manner-Suomen 2. pienin kaksikielinen kunta.

Kriisi ei jäänyt Aasian rajoille, vaikuttaa vielä pitkään

5

- KuntaL 7-8§ kunnan tehtävistä
  - Kunta järjestää sille laissa erikseen säädetyt tehtävät
    - Kunta voi järjestää sille laissa säädetyt tehtävät itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle.
  - Kunta voi hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamia tehtäviä.
- Kunnilla siis samat lainalaisuudet ja lähtökohdat, mutta eri järjestämistavat, volyymit ja painotukset. Myös sijainti ja kieliryhmät vaikuttavat.
→ kriisin vaikutukset huomattavan vaihtelevia.
- Kokonaisturvallisuuden hallintaan kuuluvat uhkiin varautuminen, häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hallinta sekä niistä toipuminen.
- Laajassa turvallisuuskäsityksessä kuntien (kokonais)turvallisuustilanne muuttui siis sekä akuutilla hetkellä, sen jäljessä ja *edelleen*.
  - Kunnasta riippuen oli muuttunut jo varautumisvaiheessa, soteratkaisusta, ts. liikkellelähtökyvystä riippuen.
- Viimeisin vaihe on hintavin, kuormittanee pitkään. Ennustamaton (Delta, Omikron...).
- Vaikutukset Myrskylän (ja vähän muidenkin) näkökulmasta sidottuna kokonaisturvallisuuden vaiheistuksiin seuraavassa:

Negatiivisia vaikutuksia *varautumisen ja hallinnan* näkökulmasta

- **Kuntakohtaisesti valmiussuunnittelun puutteet itsessään**
  - Riskiä ei tunnistettu tai se oli ulkoistettu SHP:lle, jäätiinkö lähtötelineisiin vai ei.
- **Tilannejohto ja ohjausmekanismi koettu yleisesti sekavaksi**
  - TartL 7 § mukaan valtakunnan tasolla ohjaus STM:ssä, THL tuki ministeriölle ja AVI:lle
    - Kriisin alussa hyvin pian valtioneuvostojohtoiseksi, valmiuslakiperusteiseksi, mikä rikkoi kaavaa
  - TartL 8 § mukaan aluetasolla AVI sovittaa yhteen ja valvoo, käytännön torjuntatyö SHP:t, jotka tukevat kuntia
    - Valmiuslain soveltamisen jälkeen siirryttiin normaalilainsäädäntöön, TartL mukaisiin alueellisiin torjuntatoimiin.
    - Tästä huolimatta STM:n erilliset ohjauskirjeet ”kunnille, sairaanhoitopiireille ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueille, Ahvenanmaan maakuntahallinnolle, THL:lle, AVI:lle, Valviraan”
    - AVI: verkkaisuus alussa sai paljon negatiivista palautetta, johtosuhteet epäselvät, tuliko riippuvaiseksi ylemmästä hallinnosta?
  - TartL 9 § kuntatasolla kunnat ja kuntayhtymät
- **Kuntakohtaiset erot vierekkäisissäkin kunnissa, paljon energiaa synkronointiin**
  - Kunnilla mahdollisuus paikallisen riskiarvion perusteella toimia itsenäisestikin, joten ylemmän johdon struktuurin vaatimus, syntyy ihan riittävästi varianssia tässäkin.
    - Esim. meillä Päijät-Hämeen SHP <> HUS-sekavuus edelleen, ”...rajoitukset astuvat voimaan koko Uudellamaalla...”
      - Vieruskunnassa esim. teknisesti leviämismuutos, meillä perusvaihe
    - Myös HUS (PKS)-UlkoHUS ristiinvetoa
    - Bonuksena maakuntarajan sulkeminen keväällä 2020
    - Yhteiset palvelunjärjestämiset ja -tuotannot kaksin, kolmin, kuntayhtymissä... www.myrskylä.fi

TODISTUS MYRSKYLÄN KUNNAN TYÖNTEKIJÄN TARPEESTA YLITTÄÄ UUDENMAAN MAAKUNTARAJA

Myrskylän kunta todistaa, että alla tarkemmin määriteltävä kunnan työntekijä liikkuu Myrskylän kunnan määrittelemän työtehtävän vuoksi Uudenmaan maakunnan rajan ylitse. Liikkumisrajoitus perustuu valtioneuvoston asetukseen valmiuslain 118 § käyttönotosta.

Yksilöintitiedot

Työntekijän tehtävänimike:

Tekninen johtaja

Työntekijän nimi ja syntymäaika:

Työntekijän kotiosoite:

Työn suorittamispaikan osoite:

Virastotie 5, 07600, Myrskylä

Peruste työskentelylle ja liikkumiselle

- työntekijä työskentelee työn luonteen vuoksi työpisteessä, jonka osoite on todettu edellä.
- työntekijä työskentelee pääosin etätöyssä, mutta tarvitsee silloin tällöin käydä työpisteessä, jonka osoite on todettu edellä.
- työntekijällä on velvollisuus toteuttaa yksittäinen työhön liittyvä käynti ylittäen Uudenmaan raja.

Työstä johtuva liikkumistarpeen ajoittuminen

- Yksittäinen käyntikerta kirjoita tähän päivämäärä
- Arkipäivisin Klo 7.00-19:00
- 24 tuntia ja 7 pv/viikossa

Työnantajan allekirjoitus ja puhelinnumero
Myrskylässä 28.3.2020

Sam Vuorinen
Kunnanjohtaja
p. 044 760 9116

Negatiivisia vaikutuksia *varautumisen ja hallinnan näkökulmasta*

- **Duaalimalli koetuksella osassa kuntia**
  - Osassa kuntia johtoryhmissä poliittista johtoa. Luottamushenkilö- ja henkilöstöorganisaation toiminta ei saa sekoittua, toiminta H-hetkellä ei vaadi poliittista ohjausta.
- **Juridisen osaamisen syvyys ei riittänyt osassa kuntia**
  - Valmiuslain soveltamisen irtiotot, mm. ValmiusL 108§ kunnan hallinnosta, kuntajohtajien erityistoimivaltuudet vs. delegoitu päätöksenteko määräajaksi.
  - Kuntatyönantajien (KT) ja Kuntaliiton rooli neuvonnassa ja ohjauksessa, ei liene häiriö-/poikkeusolojen tehtäväsuunnittelua ja kanavia (HR, palvelussuhdeneuvonta, oikeusapu ym.).
  - Aiheutti paljon epävirallisia verkostoja ja ”whatsappryhmiä”, tulisiko tällaisissa johtaa?

Negatiivisia vaikutuksia *hallinnan ja toipumisen* näkökulmasta

- **Henkilöstö tekee torjunnan, kunnes...**
  - Jaksaminen ja poikkeuksellisen pitkät valmiusorganisaatioiden toiminta-ajat, karanteenit, mitoitusvaateet eri palveluissa (varhaiskasvatus, sote jatkossa...)
- **Polarisaation kärjistyminen entisestään**
  - Etätyö, yksinäiset, vähävaraiset, etäopetus, vaikeasti rekrytoitavat alat...
- **Talous**
  - Talouspohjan luotettavuuden ennustaminen toimintakyvylle haastavoitunut, ml. erilaiset lupaukset korvauksista.
  - Tulopuolen kuihtuminen (verot, maksutuoto...) sekä menojen kasvu (maskit, käsidesit, laitteet ja tarvikkeet, kuten pleksit jne.)
  - Laajat lomautukset, niistä johtuvat työnantajan ja työntekijäjärjestöjen yhteistyön säröt näkyvät yhä
  - Terveyskriisin kerrannaisvaikutukset sotejärjestelmälle ja viime kädessä kuntien taloudelle. Kuten patoutunut hoidontarve, siirretyt kiireettömät hoidot, psykosomaattiset tarpeet, päihde- ja mielenterveyspalvelut ym.
- **Hyvinvointialueuudistuksen päällekkäisyys**
  - Kuntien soteammattilaiset koronan kuormittamia, nyt lainsäädännöllä velvoitettu osallistumaan valmisteluun. Työaikaprosentit vaihtelevat.

Positiivisia vaikutuksia yleisesti

9

- **Tilanne auttoi priorisoimaan, turha karsiutui pois**
  - VN linjaus yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisistä aloista tukena
- **Pienuus valttia, tilannekuva ja etupainoisuus**
  - Joustavuus ja nopea reagointi, johtoryhmä päätöksentekokykyinen ilman laajennuksia
    - Apupartio toiminta ideasta toimintaan kolmessa päivässä 17.-19.3., maan ensimmäisiä (seniorien ja nuorten läpisoitto, kauppa- ja apteekkiapu).
- **Tilannekuvalle painoarvoa, hallinnan tunne antaa paljon anteeksi**
  - Poliittisen kentän riittävä tilannekuva tärkeää heidän ja kuntalaisyhteydenottojen hallitsemiseksi.
    - Muistiot ja tiedotteet harkinnan mukaan pj:lle/Kh?
- **Alueellinen yhteistyö korvaamattoman tärkeää, samat haasteet**
- **Erilaiset tukitoimet liikkeelle heti kriisin alussa, osa luottamuksen herättämistä**
  - Perinteiset asiantuntijapalveluiden laajentumat, maksu- ja vuokrahelpotukset, mutta myös palvelumuotoilu, verkkosivu- ja kauppapaikkatuki jne.
- **Johtajien näkyvyys korostui**
- **Etätyön ja -johtamisen hyvä puolet, ”pakkodigitalisaatio”**

Kehittämistoimia jatkoon, *toipuminen*

10

- **Yhteisöllisyyden vahva tukeminen edelleen, kuntaorganisaatio ja yhteisö**
  - Kylien turvallisuussuunnitelmat, mm. polarisaation ehkäisyä hillitsevä vaikutus, asiointiapu pysyväksi käytänteeksi jne.
- **Kieliryhmät huomioitava myös nopeassa viestinnässä**
  - Pikakäännöspalvelut ”kriisityökaluksi” oman normaaliviestinnän tueksi, joka usein valjastettu muuhun viestintään, kuten lehdistötiedotteet ym.
- **Viestinnän jäsentäminen muutoinkin**
  - Kenties yleinen pienten kuntien haaste, viestintä usein heikosti resursoitu, saati häiriö-/poikkeus-. Viestintää ei välttämättä nähdä tärkeänä ennen ”suurta pamausta”
- **Ensitoimien ABC myös kunta-sotekuntayhtymässä/hyvinvointialueella**
  - SOTE-järjestämisvastuun ja asiantuntijuuden puuttuminen, lähtövalmius heikko, alkutoimenpidekorttien ja yhtenäisyyden puute, ”ABC”
  - Ylemmän tason toimenpiteisiin niveltävien ensitoimenpidekorttien laatiminen
- **Tarkennetut henkilöstöluettelot**
  - Uusia perustettavia (tuki)toimintotarpeita varten ei saisi olla viiveitä, aikaa kartoitukseen ei itse H-hetkellä
→ Nykyinen kuntien nimikirjamalli ei riittävä, tulee tarkentaa muulla koulutuksella, kursseilla ja sertifiikaateilla (hygieniapassit, suurतालouskokit, keskeneräisetkin tutkinnot)
- **Triviaali, mutta henkilöstön tunnistettavuus yleisesti ja uusissa palvelu-
ulottuvuuksissa**
  - Häiriö- ja kriisitilanne vaati normaalista poikkeavia toimenpiteitä samalla, kun kuntalaisen perusturvallisuuden tunne voi olla järkkynyt (kuten aterioiden toimitusta koteihin)
  - Henkilöstön oltava tunnistettavissa. Pienessä kunnassa vähän tarvetta ID-korteille muutoin (pl. esim. jotkin teknisen palvelualueen toiminnot)
→ Tunnistettavien ja kopioimattomien henkilökorttien hankinta kaikille toiminnan tasoille
- **Kuntakohtaiset ja palvelualuekohtaiset exit-suunnitelmat, ”jotain kohti”**
  - Samaan aikaan, kun kriisi velloo, on selkein sanoin puhuttava myös normaalista, turvallisuutta unohtamatta
  - Jatkuva hälytystila aiheuttaa ihmismielelle haittaa